

Література

1. Серета Т. Бібліотека як центр соціокультурних комунікацій. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2019. Вип. 55. С. 107-116.
2. Кузьменко О. І., Загуменна В. В. Бібліотека як соціокультурний публічний простір: трансформаційні зміни. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 4. С. 24–31.

ЮЛДАШЕВА Світлана

канд. філол. наук, доцент, м. Київ

АКТУАЛІЗАЦІЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОТВОРЧОСТІ В УКРАЇНІ

Проведена в Україні правова реформа висвітлила цілу низку проблем, без розв'язання яких створення ефективної правової системи є неможливим. Одним із головних завдань такого вдосконалення нормотворчої діяльності органів державної влади в Україні є уніфікація нормопроектувальної або законодавчої техніки.

В Україні на законодавчому рівні, на жаль, поки що немає закону, в якому б закріплювалися не тільки правила законодавчої техніки, а й вимоги, які б ставилися перед законотворцем, тобто дотримання основних принципів правотворчості. Такими принципами можуть бути, наприклад:

- принцип законності, який би забезпечував верховенство Конституції України в законотворчій діяльності;
- принцип демократизму, який би забезпечував вільну, активну і рівноправну участь громадян, висококваліфікованих спеціалістів держави в проектуванні, обговоренні проєктів правових актів, урахування їх думок, пропозицій;
- принцип захисту прав і обов'язків законних інтересів, який би проголошував найбільшою цінністю суспільства і держави людину, її права, гарантії їх реалізації. У процесі законотворчості повинні гарантуватися конституційні права громадян;
- принцип науковості – використання в законотворчій діяльності результатів наукових досліджень. До того ж, участь наукових працівників має бути правилом, а не винятком.

Приймаючи законодавчий акт, особливу увагу, на наш погляд, слід приділяти додержанню методології прийняття закону: потребі і соціальному інтересу в такому законі; цілям, які досягатимуться за допомогою закону; достатності засобів, якими запроваджується закон; визначенню конкретних адресатів закону; системі контролю за його виконанням.

Варто окреслити й наболілі проблеми законотворчого процесу: необхідність створення термінологічного словника законодавства, системи юридичної адаптації законодавства, впровадження практики відслідковування нових нормативних актів і оперативного внесення поправок.

Отже, одним із шляхів удосконалення законотворчості є професійна підготовка законотворців.

На жаль, у вітчизняних вищих навчальних закладах юридичного спрямування дисципліна «Техніка законотворчості» не передбачена навчальною програмою.

Утім, у Національній академії внутрішніх справ для здобувачів вищої освіти бакалавра з галузі знань «Право» за спеціальністю «Право» (081) впроваджено до навчального процесу дисципліну «Юридичне документознавство», метою якої є: сформувати вміння і практичні навички роботи з текстами юридичних документів; навчити техніці складання юридичних документів відповідно до вимог законодавства України, граматичної та стилістичної правильності, термінологічної коректності, ясності, чіткості; сформувати вміння аналізувати правотворчі та правозастосовні помилки та вільно володіти методами їх усунення; сформувати професійні та комунікативні компетенції на основі розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів та технологій міжособистісного ділового спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Юридичне документознавство» є: формування у здобувачів вищої освіти знань щодо особливостей правотворчої та правозастосовної діяльності, системи науково-теоретичних і практичних знань з основ юридичної техніки; висвітлення сучасних проблем документування правової інформації, закономірностей утворення юридичних документів; забезпечення розуміння здобувачами вимог юридичної техніки до текстів нормативно-правових та індивідуальних актів; поглиблення знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти щодо складання й оформлення управлінських, кримінально-процесуальних, адміністративно-правових і цивільно-правових документів з огляду на їх призначення та види; вироблення у здобувачів навичок щодо аналізу правотворчих і правозастосовних помилок, яких припускаються у документах, та щодо вільного володіння методами усунення правозастосовних помилок. Серед запропонованих навчальних тем виокремлюється тематика занять з юридичної техніки, що дозволяє сформувати систему знань та вмін з метою розкриття сутності, компонентів, закономірностей розвитку юридичної техніки, використання засобів, прийомів, правил юридичної техніки під час складання правозастосовних актів, а також ознайомитися з теоретико-методологічними розробленнями вчених у цій сфері.

Отже, реалізація правових норм та принципів моралі в житті суспільства вимагає високопрофесійних якостей від суб'єктів законотворчої діяльності, а також наукового підходу щодо здійснення об'єктивного аналізу стану в державі, культурного рівня суспільства і, перш за все, ефективності впливу на них з боку законотворчої діяльності. Рівень і культура законотворчості, а відповідно і якість правових норм, є показником цивілізованості і демократії суспільства.

Література

1 Богачова О. В. Окремі проблемні аспекти планування вітчизняної законотворчості. *Форум права*. 2012. № 2. С. 71–76.

2. Законодавство України та міжнародне право (проблеми гармонізації). *Збірник наукових праць*. 2008. Вип. 4. 297 с.
3. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14–17. С. 133.
4. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 р. № 1602-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 2. С. 195.